

οὐ τοῦτο λέγει, ἀλλὰ πότερον τὰ γένη καὶ τὰ εἶδη ἐστὶ χωριστὰ ἀπλῶς καὶ καθ' αὐτὰ ὑφεστῶτα ἢ οὐ. ἀλλὰ μόνον ἐν ἐπινοίᾳ ψιλῆ τῶν τοιούτων πραγμάτων τυγχάνει κείμενα, οἷον τε τραγελάφου καὶ χειμαίρας καὶ τῶν τοιούτων ἐπινόημά ἐστι, καθάπερ ᾤετο Ἀντισθένης. καὶ δῆλον καὶ τούτου, ὡς καὶ 5 Πορφύριος ὑποβάλλει τῷ λόγῳ καὶ ἕτερον ἐπινόημα οὐ ψιλὸν τῶν πραγμάτων, R 170^v κάκεῖνο εἶναι τὸ ἐν ἐπινοίᾳ ὑφεστῶς χωριστόν. πρὸς δ' ἢ ἀντίθεσις τῷ καθ' αὐτὸ ὑφεστῶτι χωριστῷ.

Εἶτα καὶ ἐπιδιορθούμενος ἦτοι φησί· «γράφειν ἐχρῆν, πότερον ὑφέστηκεν, 42. ἢ ἐν μόναις ψιλαῖς ἐπινοίαις κεῖται, ἢ πότερον καθ' αὐτὰ ὑφέστηκεν, εἰπόντα L 15 οὐ τό· ἢ ἐν δευτέραις ἐπινοίαις κεῖται, οὐ τό· ἢ ἐν μόναις κεῖται ψιλαῖς ἐπινοίαις ἔδει, ἀλλὰ τό· ἢ ἐν ἄλλῳ τὸ εἶναι ἔχει, ἀντεπαγαγόντα γεγράψαι.»

Ἔστι δὲ ἐπιδιόρθωμα αὐτῷ τὰ μὲν μηθὲν προσῆκον τῷ ἐν τοῖς προβλή- 43. μασι χωριστῷ, τὰ δὲ ἀντίφασιν ἔχον τοῖς ὑπ' αὐτοῦ λεγομένοις. χωριστόν R 177 γὰρ ὑποθέμενος τὸ τῷ εἶναι καὶ τῷ λόγῳ χωριστόν τῆς ὕλης, εἶτα· «ἐχρῆν, 15 φησί, γράφειν, πότερον ὑφέστηκεν, ἢ καὶ ἐν μόναις ψιλαῖς ἐπινοίαις κεῖται.» λεγέσθω δὴ κατ' αὐτόν καί, εἰ χωριστόν, πότερον ὑφέστηκεν ἢ καὶ ἐν ψιλαῖς ἐπινοίαις κεῖται. οὐκοῦν τὸ ἐν ψιλαῖς ἐπινοίαις κείμενον χωριστόν τῷ εἶναι καὶ τῷ λόγῳ τῆς ὕλης; ἦν δὲ ἀχώριστον ἀπλῶς. ὁμοίως δὲ καὶ τὸ δεύτερον D 14^v αὐτῷ ἐπανόρθωμα ἀντίφασιν ἔχει. οἷον καὶ εἰ χωριστά, «πότερον ὑφέστηκε 20 καθ' αὐτά», ἢ «ἐν ἄλλῳ τὸ εἶναι ἔχει». τὸ γὰρ ἐν ἄλλῳ τὸ εἶναι ἔχον ἀχώριστον ἦν. καὶ μὴν οὐδ' ἂν προσήκοι τῷ ἐν τοῖς προβλήμασι χωριστῷ, εἰ θάτερον μὲν τῆς ἀνατομῆς μόνιον χωριστόν εἶναι δεῖ. τὸ δ' ἐν ψιλαῖς ἐπινοίαις ἀχώ- B 22 ριστόν ἐστι. ἀλλότριον δὲ καὶ τὸ «ἢ ἐν ἄλλῳ τὸ εἶναι ἔχει». ἐστὶ γὰρ ἐν ἄλλῳ R 178 τὸ εἶναι ἔχον καὶ τὸ ἐκτὸς εἶδος καὶ ἐν ὕλῃ ὄν. ὁ λαβὼν ὁ προβάλλων ὡς κεχω- 25 ρισμένον ἤδη ζητεῖ, εἰ ἐν ἐπινοίᾳ κεῖται ὡς τὸ καθόλου. καὶ γίνεται δὴ τὸ ἐπανόρθωμα τῷ ἀντιλέγοντι σαφῶς πταῖσμα καὶ ἀβελτέρωμα τοῦ καλῶς ἔχοντος.

Ἔτι· «τί μᾶλλον, φησί, τῷ κεχωρισμένῳ ἢ τῷ ἀχωρίστῳ προσήκει τὸ 44. οὕτωςι ζητεῖσθαι περὶ αὐτοῦ; φαίη γὰρ ἂν τις τοῖς αὐτοῖς χρώμενος· καὶ 30 εἰ ἀχώριστα, πότερον καθ' αὐτὰ ὑφέστηκεν, ἢ ἐν ἐπινοίαις δευτέραις κεῖται. ὅπερ ταῦτόν δύναται τῷ πότερον ἐν πρώταις ἐπινοίαις κεῖται ἢ ἐν δευτέραις.» L 15^v

Ἀληθὲς δὲ τοῦτό γε λέγει, ὅτι φαίη ἂν τις ταῦτα. καὶ γὰρ αὐτὸς ἂν φαίη, 45. καὶ εἴρηκε δὴ. ἀλλὰ καὶ τοῦτο ἄτοπον λέγει. περὶ γὰρ τοῦ ἀχωρίστου ἢ ἀχώριστον οὐδεὶς ἂν νοῦν ἔχων ζητήσειεν, οὔτε εἰ ὑφέστηκε καθ' αὐτό, οὔτε εἰ 35 ἐν ἐπινοίᾳ κεῖται. δεῖ γὰρ ὅπως οὖν κεχωρίσθαι τὸ μέλλον ἦτοι ὡς ἰδέα ὑφίστασθαι καθ' αὐτό ἢ ὡς τὸ καθόλου ἐν ἐπινοίᾳ. καὶ δὴ οὖν περὶ τοῦ οὕτω χωριστοῦ τὸ πρόβλημα γινόμενον κατὰ τρόπον ἔχει. τῷ δ' ἀντιλέγοντι ἢ ἀπάτη παρὰ

3—5 τυγχάνει . . . πραγμάτων D² in marg. | 4 ἐπινόημα] ἐπινοημάτων D² | 5 ψιλὸν L ψιλῶν BD²R | 17 κεῖται LBR] D² corr. ex κείμενον D | 17 οὐκοῦν . . . κείμενον] D² in marg. | 35 ὅπως οὖν R ὅποσοῦν LBD | 35 κεχωρίσθαι] κεχωρισται LBD R

τὸ καθ' αὐτὸ καὶ κατὰ συμβεβηκός. ὅτι γὰρ ἐπὶ τῷ λόγῳ συμβέβηκε τῷ
 D 15 πως χωριστῶ ἀχωρίστῳ εἶναι ἀπλῶς, οἴεται δὴ τὸ αὐτὸ καὶ περὶ ἀχωρίστου
 ἐφαρμόττειν ἂν καθ' αὐτό.

46. Ἔτι καὶ μὲν δὴ φησιν· «εἰ τῷ καθ' αὐτὸ ὑφεστηκέναι τὸ ἐν ἐπινοίαις
 δευτέραις κείμενον ὡσπερ ἀπόφασιν ἀντιδιαστελοῦμεν, τὸ ἐν ἐπινοίαις δευτέραις 5
 κείμενον ἅπαν οὐ καθ' αὐτὸ ὑφεστηκέναι δὴπουθεν ἀναγκασθησόμεθα λέγειν.
 ὥστε παρ' ἡμῖν οὕτω ζητεῖν ἀξιούσιν οὐδὲν τῶν ἐν οὐσίᾳ ἀτόμων καθ' αὐτὸ
 B 22^v ἂν εἶη ὑφεστηκός. καὶ τὸ ἄτομον γὰρ δευτέραν οὔσαν ἐπίνοιαν ἴσμεν.»

47. Ἔστι δὲ καὶ τοῦτο ἀπλοῦν καὶ εὐλυτον δὴ καὶ τοῖς εἰσαγομένοις τῶν
 νέων περὶ τὰ διαλεκτικά. καὶ θαυμάσειεν ἂν τις, ὅτι λέληθε τὸν ἀντιλέγοντα 10
 θεώρημα τῶν οὕτως ἐπιπυλαίων. τὸ γὰρ ἄτομον ἢ ἄτομον καὶ κατ' οὐδενός
 R 178^v μὲν αὐτό, ἄλλο δὲ κατ' οὐ λεγόμενον δεύτερον γίνεται νόημα καὶ ἐν ἐπινοίᾳ
 κεῖται καὶ διαλεκτικῆς θεωρίας τυγχάνει. ἢ δὲ ὑφεστήκε καθ' αὐτό, σύνθετον
 ἐξ ὕλης καὶ εἶδους, οὐκέτι ἄτομόν ἐστιν, ἀλλὰ πολύτομον. εἰ γε εἰς ἄπειρον
 L 16 ἢ διαίσεις τοῦ συνεχοῦς, οὐδ' ἐν ἐπινοίᾳ κεῖται, οὕτω γε ἔχον καὶ φυσικοῦ 15
 ἢ περὶ τούτου σκέψις ἐστί. ἢ δ' ἀπάτη κἀνταῦθα παρὰ τὸ κατὰ συμβεβηκός.

48. Ἔτι ὁδῶς δὲ τί κωλύει, φησί, τὰ εἶδη καὶ τὰ γένη εἴτε χωριστά ἐστιν
 εἴτε ἀχώριστα καὶ ἐν πρώταις ἐπινοίαις κεῖσθαι καὶ ἐν δευτέραις;»

49. Οὐδὲν δ' ὡς εἰκεν αὐτῷ διαφέρει, εἴτε χωριστά εἴτε ἀχώριστα, ὡς
 ἂν ἡγουμένῳ τὰ εἶδη τῶν αἰσθητῶν ἦτοι μετὰ τῆς ὕλης εἶναι ἐν τῇ ψυχῇ ἢ 20
 μὴδ' ὅπως οὖν εἶναι. τί γὰρ ἄλλο; τοῖς δ' ἄλλοις πολὺ διαφέρει. ἢ γὰρ ἀχώριστα,
 D 15^v οὐδὲν οὐδενός νόημα ἔσται. ἢ δὲ χωριστά, ἔσται μὲν αὐτῶν νόημα. ἀλλ' εἰ μὲν
 πρῶτον, ὁ φυσικός θεωρήσειεν τοῖς περὶ ψυχῆς λόγοις. εἰ δὲ δεύτερον, γένη
 καὶ εἶδη ἔσται τῷ λογικῷ. καὶ εἴρηται ἡμῖν περὶ τούτου πρότερον.

50. Ἔτι «εἰ δὲ εἶδη, φησί, τὸν τρίτον εἴληπται τρόπον, ἢ Πλάτων ἰδέας 25
 ἐτίθει, τὸ μὲν πρῶτον αὖ πάλιν ζήτημα καλῶς ἂν ἔχοι, εἰ τὸ πάντα τὸ δεύτερον
 μόριον προσκείμενον ἔχει. τὸ δὲ δεύτερον οὔτε τοῦ πρὸ αὐτοῦ διαφέρειν οὐδ'
 ὅτιοῦν φαίνεται, οὐδ' ὕγιῶς ἔχει πρὸς ἑαυτό. τό τε γὰρ κεχωρίσθαι τῷ ὑφεστη-
 B 23 κέναι δοκεῖ ὑποπεπτωκέναι φύσει, ὡς εἴ τι κεχώρισται, καὶ ὑφεστηκέναι, οὐ
 μὴν εἴ τι ὑφεστήκεν, αὐτίκα καὶ κεχωρίσθαι. ληπτέον δὲ οὐ τῷ λόγῳ μόνον 30
 τὸ κεχωρίσθαι, ἀλλὰ καὶ τῷ εἶναι, ἢ καὶ πρότερον ἐλαμβάνομεν, καὶ ἢ Πλά-
 τῶνι δοκεῖ μέμφεσθαι Ἀριστοτέλῃ ὡς δὴ οἰομένῳ τὰ πάθη χωριστά εἶναι.
 ἔσται δὴ οὖν οὕτω τῷ μὲν καθ' αὐτὸ ὑφεστηκέναι τὸ κεχωρίσθαι ταυτόν,
 τὸ δὲ ἐν ἄλλῳ εἶναι ἔχειν τῷ μὴ κεχωρίσθαι ταυτόν. τούτων δὲ οὕτως ἐχόντων
 οὐκ ἔστιν εὐρεῖν, ὅτω ἀλλήλων διενηνόχατον τῷ ζητήματε.» 35

51. Ταῦτα δ' ἡμεῖς ἐπιλύειν μὲν οὐκέτι ὀφείλομεν, εἰ γε μή, ὡς εἴληπται
 L 16^v τὰ εἶδη, αὐτὸς ὑποτιθέμενος ἀντιλέγει. ἐπεὶ δὲ οὐδ', ὅπως ἂν λάβοι, λόγον
 R 179 ἰσχύον τινα ἔχοντα ἐπιφέρειν δύναται, ἀπαντῶμεν δὴ καὶ πρὸς ταῦτα. πρῶτον

1 καθ' αὐτὸ καὶ DR om. | 18—19 καὶ ἐν πρώταις . . . ἀχώριστα R om. |
 23 ψυχῆς] ψυχοῖς *codd.* | 28 κεχωρίσθαι LB κεχωρίσται DR | 30 εἴ τι L εἴτε
 BDR | κεχωρίσθαι LR κεχωρίσται D χωρίσθαι B | 36 εἴληπται] εἴληπτε LBDR |
 37 λάβοι] λάβη LBDR

δὲ τὰ ὑποτιθέμενα αὐτῷ σκεπτέον. ἔστι δὲ τρία τὸν ἀριθμόν. ἓν μὲν τὸ τὸ
 κεχωρίσθαι ὑποπεπτωκέναι φύσει τῷ ὑφεστηκέναι. λέγει δ', ὡς ἔοικε, μὴ D 16
 ἀντικατηγορεῖσθαι ταῦτα, ἀλλ' ἐπὶ πλέον ὑπάρχειν τὸ ὑφεστηκός. ἓν δὲ τὸ
 χωριστὸν μὴθὲν ἄλλο λέγεσθαι ἢ τὸ τῷ εἶναι καὶ τῷ λόγῳ χωριστὸν τῆς
 5 ὕλης. τρίτον δὲ τὸ χωριστὸν ταῦτόν εἶναι τῷ καθ' αὐτὸ ὑφεστηκότι, καὶ τὸ
 ἀχώριστον ὡς ἐν ἄλλῳ τὸ εἶναι ἔχοντι. τούτων δὲ οὐδὲν ἀληθές, ἀλλ' ἕκαστον
 ὑπόθεσις ἄλογος. τό τε γὰρ ὑφεστηκός ἐπ' ἴσης τῷ χωριστῷ καὶ ὁμοίως
 ἔχον. ἑκάτερον γὰρ ὁμοίως διττόν, ἀπλῶς τε καὶ πῶς, ὥστ' εἴ τι χωριστὸν
 ἀπλῶς, καὶ ὑφεστηκός ἀπλῶς εἶναι, καὶ εἴ τι χωριστὸν πῶς, καὶ ὑφεστηκός
 10 πῶς εἶναι, κατὰ κοινόν τε λαμβάνειν εἶναι καὶ τὸ ὑφεστῶς ὡσπερ τὸ χωριστόν.
 καὶ Ἀριστοτέλης δὲ τὸ χωριστόν οὕτω λαμβάνει λέγων, ὅτι οὐδ' ἂν τόδε τι
 ὄν καὶ χωριστόν ἦ. εἰ δὲ πρὸς Πλάτωνα τὸν λόγον ποιούμενος, ἀχώριστα
 εἶναι λέγει τὰ πάθη, ἀλλ' οὐ καὶ τὴν οὐσίαν δὴ ἀχώριστον λέγει, ἀλλὰ χωριστήν.
 οὐθὲν οὖν σημεῖον τοῦ τὸ χωριστόν καθ' ἓνα μόνον λέγεσθαι τρόπον, εἰ τὰ B 23'
 15 πάθη ἀχώριστα εἶπεν. εἰ γὰρ διχῶς, δῆλον ὅτι ὅτε μὲν οὕτως, ὅτε δ' ἐκείνως
 ἢ χρήσις ἂν εἴη, ποτὲ δὲ καὶ πῶς, εἴρηται πρότερον ἱκανῶς. μαρτυρεῖ δὲ καὶ
 Πορφύριος λέγων τὸ συμβεβηκός χωριστόν εἶναι. οὐκ οὖν πρότερον φύσει τὸ
 ὑφεστάναι τοῦ κεχωρίσθαι; ἀλλὰ φορτικὸν καὶ τοῦτο. τό τε χωριστόν οὐ
 ταῦτόν τῷ καθ' αὐτὸ ὑφεστηκότι. τὸ γὰρ ἐξ ὕλης καὶ εἶδους σύνθετον τοδὶ L 17
 20 ὑφέστηκε μὲν καθ' αὐτό, οὐ κεχώριστα δὲ τῆς ὕλης, ὡς αὐτὸς τὸ κεχωρίσθαι
 ὑπέθετο. ἦν μὲν οὖν εἰκὸς ἰσχυρόν τι συλλογίσασθαι ἐκ τῶν οὕτως ὑποτεθέν- D 16'
 των.

Τί δ' ἐπάγει; »τούτων οὕτως ἔχόντων, φησίν, οὐκ ἔστιν εὐρεῖν ὅτῳ ἀλλή- 52.
 λων διενηνόχατον τῷ ζητήματι.« διοίσει δὲ καὶ τούτων οὕτως ἔχόντων· οὐδὲν R 179'
 25 γὰρ κωλύει καὶ ταῦτόν εἶναι ταῦτα καὶ διαφέρειν, ἢ τὸ μὲν χωριστόν ἀντικεί-
 μενόν ἔστι τῷ ἀχωρίστῳ, τὸ δὲ καθ' αὐτὸ ὑφεστῶς τῷ ἐν ἄλλῳ τὸ εἶναι
 ἔχοντι. εἰ δὲ μὴ, δύο τῷ αὐτῷ ἂν εἴη ἀντικείμενα κατὰ τὸ αὐτὸ καὶ ὡσαύτως.
 τοῦτο δὲ ἄτοπον. ὁμοιον δὲ καὶ εἴ τις Πλάτωνα καὶ Σωφρονίσκον πρὸς τε
 ἀλλήλους θεωρεῖ, καὶ πρὸς Ἀρίστων καὶ Σωκράτη· ταῦτα γὰρ ὁμοειδῆ τε
 30 ἀλλήλοις καὶ ταῦτα ὄντα. ταῦτα γὰρ, ὧν μία ἡ οὐσία, ὡς εἴρηται ἐν τῷ ε
 τῶν μετὰ τὰ φυσικά, διοίσει ἀλλήλων, ἢ τὸ μὲν υἱὸς Ἀρίστωνος, τὸ δὲ Σωκρά-
 τος πατήρ. πάλιν τῶν χερσαίων τὰ μὲν πεζά, τὰ δὲ πτηνά, καὶ τῶν πεζῶν
 τὰ μὲν πορευτικά, τὰ δὲ ἐρπυστικά, τὰ δὲ ἰλυσπαστικά, καὶ τῶν πτηνῶν τὰ
 μὲν πτερωτά, τὰ δὲ πτιλωτά, τὰ δὲ δερμόπτερα. κἀνταῦθα γὰρ ὁ ἀντιλέγων
 35 ὁμοίως ἂν φαίη, εἴ τι αὐτῷ συμφωνεῖν ἐθέλοι, ὅτι τὰ δεύτερα οὐθὲν διαφέρει
 τοῦ πρώτου. τὸ μὲν γὰρ πορευτικὸν καὶ ἐρπυστικὸν καὶ ἰλυσπαστικὸν πεζά
 ἔστι καὶ ταῦτόν τῷ πεζῷ. τὸ δὲ πτερωτόν καὶ πτιλωτόν καὶ δερμόπτερον B 24

9 εἴ τι L ἔτι BDR | 11 ὅτι] ὁ LBDR | 24 δ:ενηνόχατον] διενηνόχατον R |
 24 ζητήματε LB ζητήματι D | 35 συμφωνεῖν LBD συμφωνεῖ R

11 Arist. Metaph. δ 8. 1017b, 24 sq. | 17 Porphyrg. Isag. (ed. Busse) 12, 25. |
 23 Joh. Argyropulos | 30 cf. Arist. Metaph. ε 2. 1026b. | 32 cf. Arist. Περὶ
 τὰ ζῷα ἱστορ. α, 487.

πτηνά και ταύτων τῷ πτηνῷ. εἰ δὲ δὴ ταῦτα ἄτοπα και μηδὲ τοὺς πολλοὺς γε
λανθάνοντα, ἔστιν εὐρεῖν, ὅτῳ διοίσει ταῦτα. και μάτην ἢ παρασκευὴ και
D 17 ὑπόθεσις πᾶσα τῷ ἀντιλέγοντι. ἢ δ' ἀπάτη κἀνταῦθα παρὰ τὸ κατὰ συμβε-
βηκός.

53. Ἔτι· »τὸ καθ' αὐτὸ ὑφεστηκέναι, φησίν, οὐ πρὸς τὸ ἐν ἐπινοίαις δευτέραις 5
L 17^v κειῖσθαι προσφόρως ἂν ἀντιδιαστέλλοιτο, τοῦτο μὲν ὅτι τὸ καθ' αὐτὸ ὑφεστη-
κός μόνον ἐν πρώταις ἂν εἶη κείμενον ἐπινοίαις, τοῦτο δὲ ὅτι τὸ ἐν ἐπινοίαις
δευτέραις κείμενον ἅπαν ἐν ἄλλῳ ἂν ἔχοι τὸ εἶναι. ὧν οὐδέτερον ἀληθές και
εἴρηται γε περὶ αὐτοῦ πρότερον.»

54. Τὰ αὐτὰ δὲ λέγειν ὁμολογεῖ, και αὐτὸς και τὴν ἐπίλυσιν δὴ τῶν αὐτῶν 10
λαμβανέτω, ἐξ ὧν και ἡμῖν εἴρηται πρότερον περὶ αὐτῶν ἱκανῶς. μετὰ δὲ
ταῦτα δύο τινὰ ὑποφέρει και λύει. ἦν δὲ οὐθέν χαλεπὸν τὸ λῦσαι, εἰ γ' ὁ αὐτὸς
R 180 και ὑποφέρων ἦν και ἀνθυποφέρων. ἐνστάσεις δέ, ἅς ἂν ἄλλοι ποιοῖντο, δύνασθαι
ἐπιλύειν οὕτω δῆλός ἐστιν.

55. Προσεξεταστέον δὲ και, εἰ τι ἄλλο παραλογιζόμενος λέληθεν. ἐπ' ὀλίγον 15
μέντοι οὐδὲν γὰρ προὔργου τὸ λόγους ἐξετάζειν μηθὲν εἰς φιλόσοφον διάνοιαν
φέροντας. λέγει μὲν οὖν· »ὅτι τὸ τῆς οὐσίας ἄτομον ὑφεστηκε καθ' αὐτό.«
εἶτα ὑποτίθεται ταῦτόν εἶναι τῷ καθ' αὐτὸ ὑφεστηκέναι τὸ κεχωρίσθαι τῆς
ὑλης τῷ εἶναι τε και τῷ λόγῳ. συλλογιστέον δὲ δὴ ἐκ τούτων, ὅτι τὸ ἄτομον
τῆς οὐσίας κεχώρισται τῆς ὑλης τῷ εἶναι τε και τῷ λόγῳ. 20

56. Εἰ μὲν οὖν τὸ ἄτομον ἢ ἐπινοούμενον κεχώρισται, δῆλον ὅτι χωριστὸν ἂν
εἶη, και μᾶλλον ἢ φασιν οἱ λέγοντες χωριστά πως εἶναι τὰ ἐπινοητά. ἦν δ'
B 24^v ἀχώριστον αὐτῷ πᾶν τὸ ἐν ἐπινοία κείμενον πάντῃ και πάντως. χωριστὸν
D 17^v ἄρα και οὐ χωριστὸν ἔσται. εἰ δὲ ἢ σύνθετον και αἰσθητὸν τοδὶ χωριστὸν
ἔστι, πῶς ἂν χωριστὸν εἶη; οὐδὲ πλάττειν γε ῥάδιον. τὸ γὰρ χωριστὸν οὐδὲν 25
ἄλλο αὐτῷ ἔστιν ἢ τὸ κεχωρισμένον εἶναι τῆς ὑλης τῷ εἶναι τε και τῷ λόγῳ.

L 18 τὸ δὲ σύνθετον και αἰσθητὸν τοδὶ συνέστηκεν ἐξ ὑλης τησδί, και οὔτε σύνθετα
οὔτε αἰσθητά ἐστιν ὡς ταδὶ τὰ χωριστά τῆς ὑλης τησδί. πῶς δὲ και ἔσται
ἐνταῦθα και νῦν, εἰ χωριστὸν οὕτω; κατὰ γὰρ τὴν ὑλὴν τοῦ ἐνταῦθα και νῦν
ἢ ἀποκλήρωσις. ἢ πῶς διοίσει τῷ ἀριθμῷ θάτερον θατέρου χωριστὸν ὄν; 30
κατὰ γὰρ τὴν ὑλὴν ὁ μερισμός και ἡ διαφορὰ τοῖς καθ' ἕκαστα. ἢ και τοῦτο
δὴ τουτιζόμενον διοίσει. πάλιν εἰ ταῦτόν τῷ καθ' αὐτὸ ὑφεστηκέναι τὸ κεχω-
ρίσθαι τῆς ὑλης, και τὸ χωριστὸν δὴ ταῦτόν τῷ καθ' αὐτὸ ὑφεστῶτι· σύστοιχα
γὰρ. ἄσώματον δὲ πᾶν τὸ χωριστὸν οὕτω. και διοίσει οὐθέν, εἴτε χωριστὸν
λέγει τις, εἴτε ἄσώματον. ἔσται δὴ ἄσώματον τὸ καθ' αὐτὸ ὑφεστῶς, ἀντι- 35
κείμενον δὲ τῷ ἄσωμάτῳ. τὸ σῶμα ἄρα ἔσται οὐ καθ' αὐτὸ ὑφεστῶς. ἀλλὰ
R 180^v μὴν τὸ καθ' ἕκαστον αἰσθητὸν, σῶμα. οὐκ ἄρα καθ' αὐτὸ ὑφεστῶς. ἦν δὲ
ὑφεστῶς ἄρα καθ' αὐτὸ και οὐ καθ' αὐτό.

3 παρὰ τὸ L *add.* καθ' αὐτὸ και, *postea rubro deletum*. | 15 εἰ τι L ἔτι BDR |
16 οὐδὲν L οὐδὲ BDR | 16—17 συλλογιστέον . . . λόγῳ D² *add. in marg.* | 29 εἰ χωρι-
στὸν . . . και νῦν D² *add. in marg.* | 35—36 ἀντικείμενον . . . ὑφεστῶς R *om.*

Διὰ τί δὲ ταῦτόν τῳ καθ' αὐτὸ ὑφεστῶτι τὸ χωριστόν; ἢ διὰ τὸ κεχωρίσθαι 57. τῆς ὕλης. ἢ γὰρ ὕλη τὸ μὴ ὄν, καὶ ὡς ἕκαστον κεχώριστα καὶ διέστηκε τοῦ μὴ ὄντος, οὕτω καὶ ὑφέστηκε διαφερόντως τῶν ἄλλων. οὐκοῦν τὸ ἀχώριστον οὐδαμῶς ἂν ὑφεστηκὸς εἴη, οὐδ' ἐν ἄλλῳ ἂν ἔχοι τὸ εἶναι. ἢ γὰρ τούτων 5 κατάφασις τῳ χωριστῳ ὀπωσοῦν ὑπῆρχεν. ἦτοι οὖν τὸ ἀχώριστον ἔσται D 18 χωριστόν, εἴπερ ὑφέστηκεν, ἢ οὐ ταῦτόν τὸ ἐν ἄλλῳ τὸ εἶναι ἔχον τῳ ἀχωρίστῳ, ἢ εἰ ὡς ὑφέστηκε τι οὕτω, καὶ χωριστόν ἐστι. τό τε χωριστόν ἔσται διχῶς λεγόμενον, καὶ τῳ κεχωρίσθαι ἐπ' ἴσον τὸ ὑφεστηκέναι, καὶ οὐ πρότερον φύσει, ἀλλὰ κατ' ἀναλογίαν, ἢ πρὸς ἓν τι ἢ ὁμωνύμως λεγόμενον. B 25

10 "Ἐτι· »πῶς ἂν εἴη τὸ ἐξ ὕλης καὶ εἶδους τοδὶ χωριστόν ἀπλῶς, εἰ χωριστόν 58. μόνον τὸ τῳ εἶναι καὶ τῳ λόγῳ χωριστόν τῆς ὕλης;« ἔστι δὲ χωριστόν καὶ L 18^v τοῦτο ἀπλῶς, εἴ τι Ἄριστοτέλει πιστεύοι ὁ ἀντιλέγων. ἔοικε δὲ μὴ πάνυ τι πιστεύειν αὐτός, ὅποτε καὶ ἐν ἄλλοις τῳ ἡμετέρῳ ἐπιστέλλων αὐθέντη ἀναιρεῖ τὴν κίνησιν εἶναι πᾶσι τοῖς ζώοις ἐκ δεξιῶν. καὶ τὸ κατὰ πόδα βαδίζειν ἔνια 15 τῶν ζώων τοῦτ' εἶναι φησι τὸ ἐξ ἀριστερῶν βαδίζειν. ταῦτα γὰρ ἐναντία παντάπασι τοῖς Ἄριστοτέλους λόγοις ἐστίν. εἰ δὲ καὶ τῆ φύσει ἐναντία καὶ παντὸς λόγου ἀλλότρια, ἐν ἄλλοις δειχθήσεται τυχόντα αὐτὰ καθ' αὐτὰ ἐξετάσεως. ἀλλ' ἡμῖν πρὸς γε τοὺς οὕτω φυσιολογοῦντας οὐδεὶς λόγος ἂν εἴη. ἀρχαὶ γὰρ ἡμῖν καὶ ὑποθέσεις τὰ τῳ Ἄριστοτέλει εἰρημένα καὶ ἀποδεδειγμένα. καὶ πρὸς ταῦτα ἀναφέροντες λέγομεν, ὡς ἐφ' ὧν ὁμοιος ὁ συλλογισμὸς, 20 καὶ αὐτὰ ὁμοίως ἔχειν ἀλλήλοις ἀνάγκη. ὁμοιος δ' ἐπὶ τούτων. ὡς γὰρ ἡ μορφή καὶ τὸ εἶδος διχῶς, διότι ἢ στέρησις εἶδος πως, καὶ τὸ χωριστόν διχῶς, διότι τὸ εἶδος τῶν φύσει χωριστόν πως. οὐκ ἄρα τὸ χωριστόν ἀπλοῦν, ὡς ὁ ἀντιλέγων οἶεται τε καὶ ὑποτίθεται. πάλιν ἐπειδὴ τὸ εἶδος τόδε τι ὄν καὶ R 181 25 χωριστόν εἴρηται Ἄριστοτέλει, καὶ κατὰ κοινόν τε καὶ ἀπολύτως εἶναι δὴ λαβεῖν τὸ χωριστόν φαμεν.

"Ἐτι· »εἰ αἰσθησίς ἐστι τὸ δεκτικὸν τῶν αἰσθητῶν εἰδῶν ἄνευ τῆς ὕλης, 59. καὶ ὡς τὸ αἰσθητὸν πρὸς τὰ αἰσθητά, οὕτω τὸ νοητὸν πρὸς τὰ νοητὰ καὶ δεκτικὸν τοῦ εἶδους ἐστὶ, καὶ τοῦτο ἄνευ τῆς ὕλης, καθάπερ Ἄριστοτέλει δέδεικται. D 18^v 30 κεχώριστα δὴ τῆς ὕλης τὰ ἐν τῆ ψυχῇ εἶδη.« τῳδ' εἰ μηδὲν λέγει Ἄριστοτέλης, δῆλον ὅτι οὐδ' ἡμεῖς τι ἀνύομεν αὐτῳ λέγοντες. πῶς δὲ πρότερον φύσει τὸ L 19 ὑφεστηκέναι τοῦ κεχωρίσθαι; ἄρ' ὡς βέλτιον καὶ τιμιώτερον; ἀλλὰ πῶς ἂν B 25^v εἴη πρότερον οὕτω τῆ φύσει; τὸ μὲν γὰρ κεχωρίσθαι τῶν ἀθανάτων καὶ θείων μόνον ἐστὶ. τὸ δ' ὑφεστηκέναι καὶ τοῖς τυχοῦσι τῶν γεννητῶν καὶ φθαρ- 35 τῶν ὑπάρχει. ἢ δηλονότι ὡς μὴ ἀντικατηγορούμενον, ἀλλὰ καὶ ἐπ' ἄλλων λεγόμενον τὸ ὑφεστηκέναι πρότερον ἔσται τῆ φύσει. ταύτην γὰρ αὐτὸς φέρει αἰτίαν τοῦ εἶναι πρότερον τῆ φύσει. εἰ δὲ διὰ τοῦτο, γένος ἂν εἴη αὐτῳ τὸ

1 ταῦτόν L ταυτό BDR | 4 οὐδ' ἐν L] B *corr.* ex οὐδὲν D | 8 οὐ L δ BD ὁ R | 11 ἔστι LBR ἔτι D | 28—29 καὶ ὡς τὸ αἰσθητὸν . . . καθάπερ D² *in marg.*

- ὑφεστηκέναι τοῦ κεχωρίσθαι καὶ τὸ ὑφεστηκός τοῦ χωριστοῦ. οὐ γὰρ εἶ τι κατ' ἄλλου λεγόμενον ἔτυχεν ἤτοι ὁμωνύμως ἢ κατ' ἀναλογίαν ἢ πρὸς ἓν τι ἢ κατὰ τιν' ἄλλον τρόπον τοιοῦτον, διὰ τοῦτο καὶ πρότερον ἔσται τῆ φύσει του, καθ' οὗ ἔτυχε λεγόμενον. οὐδὲ γὰρ τὸ κύων πρότερον φύσει τῶν ἐφ' οἷς λέγεται ὁμωνύμως, οὐδὲ τὸ ὄν τῆς οὐσίας. πρότερα γὰρ καὶ ὕστερα λέγεται 5 ἔνια ὡς ὄντος τινός πρώτου καὶ ἀρχῆς ἐν ἐκάστῳ γένει ἢ ἀπλῶς καὶ τῆ φύσει ἢ πρὸς τι ἢ που ἢ ὡς εἴρηται ἐν τῷ ε τῶν μετὰ τὰ φυσικά. ἔστω δὴ γένος αὐτῷ οὐκοῦν συνωνύμως κατηγορηθήσεται τοῦ χωριστοῦ καὶ τοῦ ἀχωρίστου. καὶ ἔσται τὸ χωριστὸν ἀχώριστον, καὶ τὸ ἀχώριστον χωριστόν. ὄν γὰρ λόγον ὑφέστηκε τὸ ἀχώριστον, καὶ τὸ χωριστόν, καὶ ἀνάπαλιν, εἶπερ ὁ αὐτὸς τῆς 10
- R 181^v κατηγορίας λόγος. ἔστι δ' ὁ αὐτὸς εἶπερ συνωνύμως, καὶ ἅμα δὲ ἔσται τῆ φύσει τὸ χωριστόν καὶ ἀχώριστον. τὰ γὰρ ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ γένους ἀντιδια-
D 19 ρούμενα ἅμα τῆ φύσει ἔστί. καὶ οὐδενὸς ἔσται ἡ οὐσία προτέρα τῆ φύσει.
60. Ἔτι· »εἰ γένος τὸ ὑφεστηκός, καὶ διαφορὰς ἂν ἔχοι. ταύτας δὲ ἀναγκαῖον μὴ ὑφεστηκέναι, εἶπερ ἐκτὸς εἶναι τοῦ ἐπινοουμένου γένους ἀνάγκη. διαφορῶν 15
- L 19^v δὲ μὴ οὐσῶν, οὔτε εἶδη οὔτε γένος ἂν εἶη.« πάλιν· »εἰ τοῦ χωριστοῦ πρότερον τῆ φύσει τὸ ὑφεστηκός, δῆλον ὅτι καὶ τῆς οὐσίας πρότερον ἂν εἶη τῆ φύσει.
- B 26 ὁ γὰρ αὐτὸς λόγος καὶ ἐπὶ τοῦδε. εἰ γὰρ τι οὐσία ἐστίν, ὑφέστηκεν. οὐ μὴν δέ, καὶ εἶ τι ὑφέστηκεν, ἐστίν οὐσία. πρότερον δὲ καὶ τὸ ὄν καὶ τὸ ἐν πρότερα τῆ φύσει τῆς οὐσίας ἐστὶ καὶ ἀντιστρέφοντα τῷ ὑφεστῶτι, ἢ καὶ αὐτὰ ὑποπέ- 20 πτωκεν.« Εἰ μὲν οὖν καὶ ταῦτα πρότερα τῆ φύσει, ἔσται δὴ τὸ ἐν καὶ τὸ ὄν πρότερα οὐσίας τῆ φύσει. εἰ δ' ὑποπέπτωκεν, ἔσται τι ὑφεστῶς μὲν, μὴ ὄν δὲ ἐν μηδὲ ὄν. πῶς δ' ἡ οὐσία τὸ πρῶτον ἔσται κατ' Ἀριστοτέλη, εἶπερ ἡ ὑπόστασις προτέρα ἐστὶ τῆ φύσει κατὰ τὸν ἀντιλέγοντα; εἴρηται γὰρ ἐν δ τῶν μετὰ τὰ φυσικά· ὅτι »πανταχοῦ κυρίως τοῦ πρώτου ἢ ἐπιστήμη, καὶ ἐξ οὗ τὰ ἄλλα 25 ἤρτηται, καὶ δι' ὃ λέγεται. εἰ οὖν τοῦτ' ἐστὶν ἡ οὐσία, τῶν οὐσιῶν δεῖ τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς αἰτίας ἔχειν τὸν φιλόσοφον.«
61. Ἔτι· »ὡς τὸ ὑφεστηκός πρὸς τὸ ὄν ἔχει, καὶ τὸ μὴ ὑφεστηκός πρὸς τὸ μὴ ὄν.« ἀλλὰ μὴν πρότερον τῆ φύσει καὶ ἐπὶ πλέον τῶν ὄντων οὐτινοσοῦν τὸ ὑφεστηκός. καὶ τὸ μὴ ὑφεστηκός ἄρα πρότερον καὶ ἐπὶ πλέον ἔσται οὐτινοσοῦν 30 τῶν μὴ ὄντων. ἔστι δὲ τὸ γινόμενον μὴ ὄν. οὐ γὰρ ἔστι τὸ γινόμενον. εἰ ἄρα τι γίνεται, οὐχ ὑφέστηκε καὶ οὐκ ἀντιστρέφει. ἀλλ' ὁμως οὐκ ἔστι πρότερον φύσει τὸ μὴ ὑφεστηκέναι τοῦ γινομένου. ἀπλῶς γὰρ τοῦ μὴ ὄντος οὐδὲν ἔστι πρότερον κατὰ στέρησιν. οὐδὲ τοῦ ὄντος ἄρα ἔστιν οὐδὲν πρότερον. τὸ δὲ
- R 182 χωριστόν καὶ ἡ οὐσία, τὸ ὄν καὶ πάντα ἀπλῶς, ἅπερ ὄντα ἐστίν, ὅσα μὴ ἔχει 35
D 19^v ὕλην, ὡς εἴρηται ἐν θ τῶν μετὰ τὰ φυσικά, οὐδὲν ἄρα τοῦ χωριστοῦ πρότερον, μὴ ὅτι πρότερον τῆ φύσει.

9 καὶ τὸ ἀχώριστον χωριστόν R om. | 11 ὁ αὐτὸς D² in marg. | 12 ἐντὸς scripsi ἐν codd. | 20 αὐτὰ L αὐτὰς B D R | 34 τοῦ ὄντος] R om. τοῦ | 35 ἅπερ scripsi ὅπερ codd.

14 Joh. Argyropulos | 25 Arist. Metaph. γ 2. 1003b, 16—19. | 28 Joh. Argyropulos

Ἔτι· «πρότερα τὰ κατὰ φύσιν καὶ οὐσίαν. χωριστὸν δὲ ἢ οὐσία. οὐδὲν 62.
 γὰρ τῶν ἄλλων χωριστὸν παρὰ τὴν οὐσίαν», ὡς εἴρηται ἐν α τῆς ἀκροάσεως. L 20
 τὸ ἄρα χωριστὸν πρότερον τῆ φύσει.« καὶ τὰ συμβεβηκότα, φησὶν, ὑφέστηκε
 δῆπου. ἀλλ' οὐ καθ' αὐτὰ φασὶν αὐτὰ γε ὑφεστηκέναι. ὁ γὰρ τρίτος ἐν του- B 26^v
 5 τοισὶ τοῦ καθ' αὐτὸ τρόπος καὶ ὁ ἀντικείμενος ἄρα.« ἔστι δὲ οὐδὲ τοῦτο καλῶς
 εἰρημένον. πρῶτον μὲν ὅτι ὁ τρίτος τῶν καθ' αὐτὸ τρόπος οὐκ ἐν τοῖς συμ-
 βεβηκόσιν ἦν. δῆλον γάρ, ὅτι τρίτον λέγει, ὡς Ἀριστοτέλει καταρίθμηται
 ἐν πρώτῳ τῶν ὑστέρων ἀναλυτικῶν. οὐδὲ γὰρ τὰ συμβεβηκότα διαιρῶν Ἀριστο-
 τέλης ἐκεῖ τίθεται τὰ μὲν καθ' αὐτὰ, τὰ δὲ μὴ. οὐδὲν γὰρ τῶν συμβεβηκότων
 10 καθ' αὐτὸ ἔστιν, ὡς ἐκεῖ τὸ συμβεβηκὸς διώριστα· ἀλλὰ τρίτος τρόπος τῶν
 καθ' αὐτὸ ἦν ἐπὶ τοῖς μὴ καθ' ὑποκειμένου ἄλλου τινὸς λεγομένοις. ταῦτα
 δ' ἔστι τὰ ἔσχατα κατὰ διαίρεσιν τῆς οὐσίας. τὸ δ' ἐν ὑποκειμένῳ τῷ ἔσχατῳ
 τούτῳ οὐ καθ' αὐτὸ ἔστι καὶ ἀντικείμενον δῆπου. ὅδ' ἀνάπαλιν λέγει «τὸ
 μὲν καθ' αὐτὸ εἶναι ἐν τοῖς συμβεβηκόσι, τὸ δ' ἀντικείμενον ἐν τῷ μὴ καθ'
 15 ὑποκειμένου λεγομένῳ, ἢ καὶ ἄμφω ἐν τοῖς συμβεβηκόσι, τό τε καθ' αὐτὸ
 καὶ τὸ κατὰ συμβεβηκός.»

Ἔπειτα, πῶς ὁ τρίτος μόνον ἐν τοῖς συμβεβηκόσι; τοῦτο γὰρ αὐτῷ βούλεται 63.
 ὁ λόγος. ὅποτε δὴ καὶ ὁ τέταρτος ἐν τοῖς συμβεβηκόσιν ἔστι. λεγέσθω γὰρ D 20
 τέως, ὡς αὐτὸς φράζει. «εἰ γὰρ ἐν τοῖς συμβεβηκόσιν ὁ τρίτος, διότι τὸ συμ-
 20 βεβηκὸς ἀντικείμενόν ἐστι τῷ καθ' αὐτὸ, καὶ ὁ τέταρτος ἄρα ἐν τοῖς συμ-
 βεβηκόσι, διότι κάκει τὸ συμβεβηκὸς ἀντικείμενόν ἐστι τῷ καθ' αὐτὸ.» συμ-
 βεβηκὸς γὰρ καὶ, εἰ βαδίζοντός τινος ἤστραψεν, ὡς ἐκεῖ εἴρηται. τὸ δ' ἀκό-
 λουθον αὐτῷ οὐθέν πρὸς λόγου ἔστιν. ἀντίθεσις γὰρ ὡς ὁ τρίτος οὐ κατὰ διαί- L 20^v
 ρεσιν τοῦ συμβεβηκότος, ἀλλὰ τῷ μὴ καθ' ὑποκειμένου ἄλλου τινὸς λεγομένῳ
 25 πρὸς τὸ κατὰ συμβεβηκὸς λεγόμενον, οἷον βαδίζον ἢ λευκὸν ἢ τοιοῦτό τι. R 182^v
 ὥστε κατὰ τὴν κατηγορίαν ἢ ἀντίθεσις. αἴτιον δὲ τῆς παρακρούσεως τῷ
 ἀντιλέγοντι, ὅτι ὁ δεύτερος τρόπος τοῦ καθ' αὐτὸ συμβεβηκὸς ἀχώριστον B 27
 ἦν. ἔστι γὰρ συμβεβηκὸς ἢ δ ἐνδέχεται ὑπάρχειν καὶ μὴ, ἢ οὐ ὑπάρχει ἐν τῷ
 λόγῳ τοῦτο, ᾧ συμβέβηκεν, ὡς εἴρηται ἐν τῷ α τῆς ἀκροάσεως. οἴεται δὲ
 30 καὶ τοὺς λέγοντας τῶν νοημάτων τὰ μὲν πρῶτα, τὰ δὲ δεύτερα καὶ ταύτη
 λαμβάνοντας λογικῶς τὰ γένη καὶ τὰ εἶδη μὴθὲν λέγειν, ἀλλ' εἶναι τὸ αὐτὸ
 νόημα πάντως, ὅπως ἂν λάβοις. καὶ διαφέρειν μὴθὲν, εἴτε πρῶτον εἴτε δεύτερον
 λέγει τις, οἷον ζώου τὸ αὐτὸ πάντῃ καὶ πάντως νόημα εἶναι, καὶ ὡς οὐσίας
 ἐμψύχου αἰσθητικῆς, καὶ ὡς κατὰ πλειόνων καὶ διαφερόντων τῷ εἶδει κατη-
 35 γορουμένου. αἰτίαν δὲ οὐδεμίαν φέρει· ἀλλὰ μόνον ἀξιοῖ ἐναντία ταῖς δόξαις
 καὶ ταῖς τῶν ἄλλων αἰτίαις. νομίζει τε ἰκανὸν τοῦτ' εἶναι. ἔστι δ' οὐχ ἰκανόν·

4 φασὶν L φησὶν BDR | 7 καταρίθμηται LD κατηρίθμηται BR | 20—21 καὶ ὁ τέταρτος . . . καθ' αὐτὸ R om. | 23 πρὸς λόγου L λόγον BDR | 24 συμβεβηκὸς DR] L corr. ex συμβεβηκότης] συμβεβηκότης B | 24 λεγομένῳ LBD λεγομένου R | 28 ὑπάρχειν LBD ὑπάρχει R | 35 κατηγορουμένου LBD κατηγορούμενον R

1 Joh. Argyropulos | 1 Arist. Phys. α 2. 185a, 31. | 3 Joh. Argyropulos | 13 Joh. Argyropulos | 29 cf. Arist. Phys. α 3. 186b.

- ἀλλὰ δεῖ εἰπεῖν καί, πῶς οὐδὲν λέγουσιν οἱ τὰ πρῶτα καὶ δεύτερα νοήματα
D 20^v λέγοντες. ἄτοπον γὰρ εἶναι δοκεῖ τὸ μηδεμίαν εἶναι ἐν τούτοις διαφορὰν.
 πρῶτον μὲν ὅτι τῶν νοημάτων τὰ μὲν ἐστὶ φυσικῆς θεωρίας καὶ εἴρηται δὴ
 περὶ τούτων ἐν τοῖς περὶ ψυχῆς λόγοις, καθάπερ καὶ Σιμπλικίῳ δοκεῖ ἐξηγου-
 μένω τὰς Ἀριστοτέλους κατηγορίας. »ἔδει δὲ τούτους ἐννοεῖν, φησί, ὅτι περὶ **5**
 νοημάτων καθ' ὃ νοήματα λέγειν οὐ λογικῆς, ἀλλὰ τῆς περὶ ψυχῆς ἐστὶ πραγ-
 ματείας.« τὰ δὲ λογικῆς ἐστὶ καθὰ δὴ τὰ καθόλου καὶ κατηγορίαὶ καὶ γένη
L 21 καὶ εἶδη. λέγω δὲ ταῦτα ὡς ἐν. εἰ δὴ ταῦτα μηθὲν ἀλλήλων διοίσει, οὐδ' αἱ
 περὶ ταῦτα ἐπιστῆμαι διοίσουσιν ἀλλήλων, ἐπειδὴ κατὰ τὰ ὑποκείμενα μάλιστα
 ἢ διαφορὰ. **10**
- 64.** Ἐπειτα, πῶς ἐστὶ τὸ κατὰ παντός ὑπάρχον, εἰ μὴ διαφορὰ τις νοημάτων
 εἶη; τὸ γὰρ ζῶον ἢ ζῶον οὐπω τὸ κατὰ παντός οὐδ' ὅτι κατ' ἄλλου. καὶ γὰρ
 τῶν πρώτων λόγων καὶ τῶν ἐσχάτων νοῦς ἐστὶ καὶ οὐ λόγος, ὡς εἴρηται
B 27^v
R 183 ἐν τοῖς ἠθικοῖς. καὶ ὅτι ἐστὶ νοῦς, ἀληθές μὲν, οὐπω δὲ τὸ κατὰ παντός, οὐδ'
 ὅτι κατ' ἄλλου, ἀλλ' ὡσπερ τὸ ὄρα̃ν τοῦ ἰδίου ἀληθές. εἰ δὲ ἄνθρωπος τὸ **15**
 λευκὸν ἢ μὴ οὐκ ἀληθές, οὕτως ἔχει ὅσα ἄνευ τῆς ὕλης, ὡς εἴρηται ἐν τοῖς
 περὶ ψυχῆς. πῶς δ' ἂν εἶη πρῶτα νοήματα, καθάπερ ὠνόμασται ἐν τοῖς περὶ
 ψυχῆς, εἰ μὴ καὶ δεύτερα ἐστὶ; τὸ γὰρ πρῶτον τῶν πρὸς τι φάναι δὲ ἢ ἀπο-
 φάναι κατ' ἐνέργειαν οὐκ ἐστὶν ἄνευ τοῦ καθόλου. ἦν δὲ καὶ πρῶτον νόημα
 παρὰ τὸ καθόλου. τὸ μὲν ἄρα νόημα, τὸ δὲ ἐπινόημα, τὸ δὲ κατηγόρημα **20**
 διανοήματι ἴσως ὡς διὰ τοῦ ἐπινοήματος νόημα κατὰ συμπλοκὴν. μὴ δ' ἄνευ
D 21 τοῦ ἐπινοήματος δηλονότι, εἴπερ καὶ τὰ πρῶτα συνήρτηται, ὡς ὁ Ἄραψ εἶπε.
 πῶς ποτε δ' ἂν εἶη ἐπίνοια πρώτη καὶ ἐπινόημα πρῶτον, ὡς ὁ ἀντιλέγων
 προσαγορεύει; δῆλον γὰρ ὅτι ἐπινόημα πρῶτον καλεῖ, ὅπερ Ἀριστοτέλης
 πρῶτον καὶ ἀπλοῦν νόημα ὀνομάζει. εἰ δὴ τὸ πρῶτον νόημα πρῶτόν ἐστιν **25**
 ἐπινόημα, πρῶτον ἐστὶ δεύτερον νόημα. τί ποτε δὲ τοῦτ' ἐστὶ καὶ πῶς,
 λεγέτω ἐν ἄλλοις. ἡμῖν γὰρ ἀντίφασις τοῦτο σαφῶς· εἰ γὰρ πρῶτον, οὐ δεύτερον.
 εἰ δὲ μὴ, πρῶτον καὶ οὐ πρῶτον. τίς δὲ καὶ τῶν πρὸ ἡμῶν εἶπε τὰ πρῶτα
 νοήματα ἐπινοήματα εἶναι; δεῖ γὰρ χρῆσθαι τοῖς κειμένοις, εἰ μὴ νομοθετεῖν
L 21^v που ἀνάγκη διὰ τὸ μὴ ὄνομα κείσθαι τῷ πράγματι. **30**
- 65.** Λέγει δὲ καὶ περὶ ἰδεῶν ὡς ἐστὶ ζητῆσαι, πότερον ἐκάστη καθ' αὐτὴν
 οὔσα τυγχάνει, ἢ ἅμα πᾶσαι καὶ ἐν ἄλλῳ τῷ. ἐπισκεπτέον δέ, πῶς οὗτος
 ἀντιδιαίρων προβάλλει ὁ τῶν ἄλλων ἐπιλαμβανόμενος ὡς μὴ καλῶς προ-
 βαλλόντων. δῆλον μὲν οὖν, ὅτι τὸ ἐκάστη καθ' αὐτὴν ἀντιδιήρηται τῷ ἅμα
 πᾶσαι καὶ ἐν ἄλλῳ τῷ. ἐστὶ δ' ἐν δευτέρῳ τῶν μορίων ἐν μὲν τὸ ἅμα πᾶσαι, **35**
 ἐν δὲ τὸ ἐν ἄλλῳ τῷ. δεῖ δὴ καὶ ἐν θατέρῳ δύο τὸν ἀριθμὸν εἶναι ἀντικείμενα
B 28 δυοῖν τοῖν εἰρημένοι. ἐστὶ δὲ ἐν τὸ ἐκάστη καθ' αὐτὴν ὡς ἀντικείμενον τῷ
R 183^v ἅμα πᾶσαι. δηλοῖ γὰρ τὸ ἐκάστη χωρὶς, καθάπερ καὶ εἴ τις ζητεῖ, πότερον

7 καθὰ LBD κατὰ R | 14 ἐστὶ νοῦς LBR νοῦς ἐστὶ D | 14 οὐπω L οὕτω
 BDR | 20 κατηγόρημα B κατηγόρουμα D] LR om. | 22 ἐπινοήματος LBD ἐπινοή-
 ματος R

5 Simplic. in Arist. categ. prooem. (ed. Kalbfleisch) 10, 4 sq.

ἕκαστοι καθ' αὐτοὺς ἔλκουσι τὸ πλοῖον, ἢ πάντες ὁμοῦ. τὸ δ' ἐν ἄλλῳ τῷ D 21^v πρόσκειται ἐνδεὲς ἀντικειμένου παρὰ τὸν διαιρετικὸν τρόπον. τίς ποτε δ' ἂν καὶ εἶη ἀντίθεσις τοῦ ἐκάστη καθ' αὐτὴν καὶ τοῦ ἅμα πᾶσαι; ὡς γὰρ ἐν ταῖς κατηγορίαις διώρισται, ἅμα ἀπλῶς καὶ κυρίως ἐστίν, ὧν ἡ γένεσις ἐν τῷ 5 αὐτῷ χρόνῳ.

Γένεσιν δὲ ἰδεῶν οὐδεὶς εἶπεν οὔτε ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ οὔτ' ἐν ἄλλῳ καὶ 66. ἄλλῳ. ἀλλ' εἶπερ ἐστὶν εἶδη ἄλλα τούτων καὶ ἐν τῷ δημιουργῷ κείμενα, δηλονότι ὡς Ἀριστοτέλης περὶ τῶν θείων φησὶν, ὑπὲρ τὴν ἐξωτάτω φορὰν τεταγμένα ἂν εἶη. τάκεῖ δὲ οὔτ' ἐν τόπῳ πέφυκεν εἶναι οὔτ' ἐν χρόνῳ. οὐδ' ἐστὶν 10 οὐδενὸς οὐδεμίας μεταβολῆς, οὐ μὴν ἄλλ' οὐδὲ κατ' ἄλλην τοῦ ἅμα σημασίαν ἔχει τις ἂν λαβεῖν ὑγιές τι περὶ ἰδεῶν, ὡς εἶησαν ἅμα. οὔτε γὰρ ὡς τὰ ἐκ τοῦ αὐτοῦ γένους ἀντιδιαιρούμενα ἅμα ἂν εἶεν, οὔτε ὡς τὰ ἀντιστρέφοντα κατὰ τὴν τοῦ εἶναι ἀκολουθήσιν. μηδαμῶς δὲ αἴτιον θάτερον θατέρῳ τοῦ εἶναι ἐστίν. οὔτε γὰρ διαιρῶν ἀπὸ γένους εἰς εἶδη τὰς ἰδέας ἂν ἔχει ὁ δημιουργὸς L 22 15 ἅμα πάσας· οὐ γὰρ συλλογίζεται. οὐδ' ἀπὸ διαίρεσεως λαμβάνων ὀρίζεται τι· ἀλλ' ἀπήλλακται ἐκεῖνος πραγματείας τοιαύτης. οὔτε μὴν ὡς τὰ πρὸς τι ἔχουσαι αἱ ἰδέαι· ἅμα ἂν εἶεν. οὔτε γὰρ διπλασία ἑτέρα ἑτέρας οὔτε μείζων οὔτε μῆτηρ οὔτε δέσποινα οὔτ' ἄλλο τι τῶν τοιούτων ἐστίν, εἴ τις καὶ πάντα τὰ πρὸς τι ἅμα ἀξιοῖ εἶναι. πῶς οὖν ἂν εἶεν ἅμα; ἕτερος γὰρ παρὰ τούσδε 20 τρόπος τοῦ ἅμα οὐκ ἦν. ἢ πῶς ἀντίθεσις ἐστὶ κατὰ τρόπον τοῦ ἐκάστη καθ' D 22 αὐτὴν καὶ τοῦ ἅμα πᾶσαι; ἢ ἅμα, ὅτι ὁμοῦ καὶ οὐκ ἄλλη ἄλλοθι οὔσα κεχώρισται, καθάπερ τοὺς ἐν τῷ αὐτῷ διατρίβοντας οἴκῳ φησὶν εἶναι ὁμοῦ; ἀλλ' B 28^v οὐδὲ τοῦθ' ὑγιές. εἰ γὰρ ἐστὶ τὰ εἶδη ἐν τῷ δημιουργῷ, οὐκ ἂν εἶη ἀπτόμενα ἀλλήλων καὶ τὰ ἔσχατα ἔχοντα ἅμα, οὐδ' ἐφεξῆς ὡς μηδὲν εἶναι μεταξὺ αὐτῶν 25 συγγενές, οὐδ' ἄλλως πως ἀλλήλων ἐγγύς. τί γὰρ ἄλλο τὸ ὁμοῦ ἀλλὰ νοερῶς R 184 ἐν ἀπλότῃ μιᾷ ἠνωμένα ἐστὶ; ἅμα δὲ καὶ κεχωρίσθαι ἀλλήλων τῷ εἶναι ἀνάγκη, καὶ διαφέρειν ἀριθμῷ, εἰ μέλλοι ὁμοῦ εἶναι.

Πῶς δ' οὐκ ἄτοπον πάλιν ζητεῖν, εἰ τῶν ἰδεῶν ἄλλη ἄλλοθι; οὐ γὰρ οἱ 67. λέγοντες τὰ εἶδη ὑφίστασθαι καθ' αὐτά, ἄλλο ἐν ἄλλῃ τοῦ οὐρανοῦ μοίρα 30 τάττουσι διοικίζοντες. συμβαίνει μέντοι τοῦτο αὐτῷ διὰ τὴν ἀντίθεσιν τοῦ ὁμοῦ. κωλύει δ' οὐθέν καὶ ἐκτὸς τοῦ δημιουργοῦ τὰ εἶδη ὄντα ὁμοῦ εἶναι, εἴ τι καὶ κατ' αὐτῶν ἐγχωρεῖ φάναι τὸ ὁμοῦ, ὥστε διὰ τί μᾶλλον ζητεῖ, εἰ τὰ εἶδη ἅμα ἐν τῷ δημιουργῷ, ἢ εἰ ἅμα καὶ μὴ ἐν τῷ δημιουργῷ ἦ, ἀλλὰ καθ' αὐτά ὑφεστήκη. καὶ εὐλογώτερον δὲ ὡς ἐν ἐσφαλμένοις τὸ ζητεῖν, εἰ 35 ἐκτὸς ἅμα ἢ εἰ ἐν τῷ δημιουργῷ ἅμα. τίς ποτε δὲ καὶ τῶν τὰς ἰδέας ἐν τῷ δημιουργῷ τιθεμένων εἶπεν ἅμα πάσας ἐν τῷ δημιουργῷ εἶναι, χρώμενος L 22^v οὕτως τῇ λέξει; δεῖ γὰρ φράζειν, ὡς οἱ τῆς δόξης αὐθένται καὶ προστάται D 22^v λέγουσιν, ἀλλὰ μὴ ἀλλοτριονομεῖν καὶ καινοτομεῖν ἀκατάλληλα καὶ ἄτοπα. εἰ γὰρ μὴ συνέβαινεν ἄτοπὸν τι καὶ κενὸν ἐκ τοῦ λόγου, καὶ ἐκείνων τις εἶπεν

8 ἐξωτάτω L B D ἐξωτάτην R | 13 ἀκολουθήσιν L ἀκολουθούσιν D B R | 17 μείζων L D B μείζον R | 21 κεχώρισται L καὶ χώρισται B D R | 24 ἔχοντα L² *in marg.* | 32 κατ' αὐτῶν L B D καθ' αὐτοῦ R

όμοῦ πάσας εἶναι ἐν τῷ δημιουργῷ. πολὺ δὴ ἄμεινον ἦν μιμούμενον ἄπερ ἐπιτιμᾶ λέγειν, πότερον τὰ εἶδη ὑφέστηκε καθ' αὐτά, ἢ ἐν τῷ δημιουργῷ κεῖται νῶ, ἔν' ὁ λόγος διάνοιαν εἶχε καὶ ἐρμηνείαν οἰκείαν. διὰ τί γὰρ καὶ ἐν ἄλλῳ τῷ, ἀλλὰ μὴ εὐθύς ἐν τῷ δημιουργῷ, ἢ μήποτε τύχη ἐν τινι τῶν στοιχείων ἢ τῶν ἐκ τούτων τινὶ κείμενα τὰ εἶδη;

5

68. Ἐπιλαμβάνεται δὲ καὶ Πορφύριου, ὅτι οὐ ζητήσειεν, εἰ τὰ γένη καὶ τὰ εἶδη ἐν τοῖς ἀτόμοις, ἀλλ' ἐν τοῖς αἰσθητοῖς. διὰ τί δὲ οὐ λέγει οὐδὲ διασαφεῖ οὐδέν; ἔοικε δὲ ἀπὸ τῆς Σκοτείου τῶν θεολογούντων αἰρέσεως τοῦτο φέρειν. διήρηνται γὰρ διχῆ Ἰταλιωτῶν οἱ θεολόγοι, οἱ μὲν Σκότειοι, οἱ δὲ Θωμαῖοι καλούμενοι ἀπὸ τῶν ὑψηλῶν τὰς δόξας. ἄλλα τε οὖν οὐκ ὀλίγα ἀλλήλοις ὑπεναντία οὗτοι δοξάζουσι. καὶ περὶ τὴν τῶν θείων οὐσίαν ἀμφισβητοῦσιν, οἱ μὲν ἀτομίζοντες τὰ θεῖα, οἱ δὲ ἀδύνατον οἰόμενοι ἄτομον εἶναι, ἐφ' οἷς ὕλη οὐκ ἔστιν οὐδαμῶς. Σκότειοι δὲ φασιν, ὡς ἡμεῖς ἐρμηνεύομεν, καὶ τῶν ἀπλῶς χωριστῶν τε καὶ θείων ἄτομα εἶναι, βιαζόμενοι δ' ὑπὸ τῶν τῆς ἐναντίας αἰρέσεως ἐνισταμένων, ὡς οὐδέν ἐστιν ἄτομον ἄνευ ὕλης, οὐδ' οἶόν τε ἀτομισθῆναι καὶ μερισθῆναι οὐδὲν πλὴν κατὰ τὴν ὕλην. ἀρχὴ γὰρ αὕτη ἀτομισμού τε καὶ μερισμοῦ. ἀναιροῦσι τὸ κατὰ τὴν ὕλην εἶναι τὸν μερισμόν, εἴτ' οὖν ἀτομισμόν. ἀρχὴν δὲ φασιν ἀτομισμού ἐνυπάρχειν τῷ καθόλου εἶδει καὶ ταύτῃ ἀκοινωνησίαν τε αὐτῷ γίνεσθαι καὶ τοῖς καθ' ἕκαστα πρὸς ἀλληλα διαφοράν τὴν κατὰ τὸν ἀριθμόν. εἶναι δὲ τὴν τοιαύτην ἀρχὴν ἀνώνυμον. καλεῖσθω δέ, φασίν, αἰκέϊτας. τοῦτο δ' ἔστιν ἡμῖν ὡσανεὶ τουτότης, νομοθετεῖν βουλομένοις ἀπὸ τοῦ τοῦτο δηλονότι, ὡς κάκεῖνοι παράγουσι. καὶ δὴ κατὰ τουτότητα οὖν τουτιζόμενα τὰ ὑποκείμενα τάδε τινὰ καὶ ἄτομα γίνεσθαι φασὶ καὶ τὰ θεῖα.

69. Δόξη τοίνυν τοιαύτη καὶ Πορφύριον ἐπόμενον ἀξιοῖ ὁ ἀντιλέγων ζητεῖν, εἰ τὰ εἶδη καὶ τὰ γένη ἐν τοῖς ἀτόμοις, ἀλλὰ μὴ ἐν τοῖς αἰσθητοῖς διὰ τὸ καὶ ἐπὶ τοῖς θείοις ἄτομα εἶναι καὶ γένη καὶ εἶδη. φορτικὸν οὖν καὶ τοῦτο ὅποτε πολὺ πλείω καὶ πιθανώτερα ἔχόντων λέγειν τῶν ἐκ τῆς ἐτέρας αἰρέσεως. ὅδε ἐρήμην ὡσπερ ἐλῶν ἀξιοῖ καὶ Πορφύριον συναιρεσιώτην εἶναι τοῖς ἀτομίζουσι τὰ θεῖα, καὶ ταῦτα μηδὲ φέρων αἰτίαν μηδεμίαν, ἀλλ' ἀποφαινόμενος

70. Εἶτα καὶ εἰσαγωγὴν ποιούμενος ὁ Πορφύριος εἰς τὰς Ἀριστοτέλους κατηγορίας πῶς δίκαιος ἐπιτιμᾶσθαι, εἰ μὴ τὴν τουτότητα εὐλαβούμενος φαίη, εἰ ἐν τοῖς αἰσθητοῖς τὰ γένη καὶ τὰ εἶδη; ζητήματος γὰρ ἔδει μνησθῆναι εἰωθότος τοῖς ἐκ περιπάτου, οἷον πότερον χωριστὰ τὰ γένη καὶ τὰ εἶδη ἢ ἐν ὕλῃ καὶ ἐν τοῖς αἰσθητοῖς. εἰ γὰρ ἐν τοῖς αἰσθητοῖς, δῆλον ὅτι καὶ ἐν τοῖς ἀτόμοις καὶ τοῖσδε κατὰ Ἀριστοτέλους. αἰσθάνεσθαι γὰρ ἀναγκαῖον τόδε τι. τὸ δὲ καθόλου καὶ ἐπὶ πᾶσιν ἀδύνατον αἰσθάνεσθαι. οὐ γὰρ τόδε, ὡς εἴρηται ἐν πρώτῳ τῶν ὑστέρων ἀναλυτικῶν. οὐκοῦν καλῶς οὐδὲ ταῦτα ὁ ἀντιλέγων

9 διήρηνται LRB² corr. ex διήρηται] διήρηται D | 11 καὶ περὶ . . . ἀμφισβητοῦσιν R om. | 15 ὕλης] R om. | 17 τὸν μερισμόν LBD τὸ μερισμόν R | 28 πιθανώτερα R πιθανότερα LBD | 38 Ἀριστοτέλους LBD Ἀριστοτέλη R

ἐπιτιμᾶ. εἶχε δ' ἄν τι ὁ λόγος αὐτοῦ χρήσιμον, εἰ τὰς δόξας ἐκτιθέμενος L 23^v ἔλεγε γλῶτταν συμβάλλων. νῦν δὲ οὐδὲ τοῦτό γε πεποιηκῶς πολὺ ἄν βέλτιον μετεχειρίζετο, ἀμνημόνευτα τέως ἔων τὰ τοιαῦτα.

Ἄτοπος δὲ καὶ ἡ διέξοδος ὅλου τοῦ λόγου αὐτῶ. χρῆται γὰρ διαζευκτικῶ 71.

5 τῶ λόγῳ, ἦτοι τόδε ἢ τόδε ἢ τόδε λέγων εἶναι τὰ ἐν τοῖς προβλήμασιν εἶδη. εἶτα καθ' ἕκαστον ἀπολαβὼν ἀντιλέγει ἀπάγων εἰς ἄτοπα, καὶ τελευτῶν συμπεραίνει, ὅτι φαύλως προβέβληται μηδενὸς τῶν ἐκ τῆς διαιρέσεως αὐτῶ εἰλημμένων ἐπαληθευομένου. γίνεται δὲ ὁ λόγος αὐτῶ ὁμοιος τῶ περὶ τῆς νεωλκίας. οἷον δέκα μὲν εἰσιν οἱ τὰ πλοῖον ἔλκοντες· οὐχ ἔλκει δὲ ὀδί οὐδ' 10 ὀδί, οὐδὲ τῶν ἄλλων ἕκαστος οὐδὲ εἷς· πάντες δὲ εἰσιν οὗτοι οἱ ἔλκοντες. οὐκ ἄρα τὸ πλοῖον ἔλκεται ὑπὸ τούτων. τοιοῦτος γὰρ καὶ αὐτῶ ὁ λόγος, ἐφοδιεύων ἐκ τοῦ ἐν μηδὲν εἶναι, μηδὲ τὸ σῦμπαν γε εἶναι. οὐκοῦν καὶ λύσις ἡ αὐτή, B 30 ὅτι ἐν μὲν οὐδέν, πάντα δὲ σχεδὸν τι ὡς ἐν. κατὰ γὰρ τὴν διαίρεσιν καὶ ἐπι- διαίρεσιν εἰσάγεται πάντα, εἰ δὲ καὶ αὐτὸ διαφορὰν εἶδους ποιεῖσθαι λέγοι 15 ἐπὶ τε τῶ πρώτῳ καὶ τῶ δευτέρῳ προβλήματι, πῶς οὐκ ἀπωδὸν καὶ εἰκαῖον τὸ καθ' ἕνα τρόπον ἀπολαβόντα ἐπιχειρεῖν;

Συμβαίνει δ' ἐκ τῆς τοιαύτης διαιρέσεως καὶ μηθὲν διαφέρειν, ὅπως ἄν 72. τις αὐτῶ διδῶ τὸ εἶδος εἰληφθαι. ἔστω γὰρ ὡς τὸ λογικόν. καὶ ζήτησις, πότερον D 24 χωριστὸν ἢ ἀχώριστον, καθὰ καὶ Πορφύριος ζητεῖ. καὶ εἰ χωριστὸν κατὰ 20 κοινόν, πότερον ὑφέστηκε καθ' αὐτὸ ὡς τὸ σῶμα καὶ τὸ ἀσώματον, ἢ ἐν ἐπινοίᾳ κεῖται ὡς τὸ καθόλου. πάλιν ὑποκείσθω ὡς τὸ φυσικόν. καὶ ζήτησις, L 24 πότερον χωριστὸν ἢ ἀχώριστον, ὡς καὶ Ἀριστοτέλης ζητεῖ. καὶ εἰ χωριστὸν κατὰ κοινόν, πότερον ὑφέστηκε καθ' αὐτό, ὡς Πλάτωνι τὰ εἶδη, ἢ ἐν ἐπινοίᾳ R 185^v κεῖται, ὡς Ἀριστοτέλει τὸ καθόλου. πάλιν ἔστω ὡς τὸ ἰδαϊκόν. καὶ ζήτησις, 25 πότερον χωριστὰ τὰ εἶδη ἢ ἀχώριστα, ὡς καὶ Ἀριστοτέλης ζητεῖ. καὶ τὰ εἶδη φησὶν ἀναγκαῖον διὰ τοῦτο εἶναι. καὶ γὰρ εἰ μὴ καλῶς διαρθροῦσιν οἱ λέγοντες, ἀλλ' ἔστι τοῦθ' ὁ βούλονται. καὶ αὖ, εἰ χωριστὰ κατὰ κοινόν, πότερον ὑφέστηκε καθ' αὐτὰ ἢ ἐν ἐπινοίᾳ κεῖται ὡς τὰ καθόλου; εἶπερ, τὸ ζῶον τὸ καθόλου ἦτοι οὐδέν ἐστίν ἢ ὕστερόν ἐστιν.

30 Τί οὖν ἔδει τὸ εἶδος διαιροῦντα ἀπολαμβάνειν; ἀλλὰ μὴ τὸ χωριστόν· 73. τοῦτο γὰρ εἶχεν ἄν τινα ἴσως ἀπορίαν, ὥστε εἰ μὴ ἐρίζων ἐνεστήσατο τὴν ἀντιλογίαν, ἕτερόν τι, ὡς εἰκεν, εἶδος φιλοσοφίας καὶ λόγων αὐτὸς μεμελε- τηκῶς παρὰ τὰ καθεστῶτα καὶ γνώριμα συλλογίζεται. καὶ ἔστω ἐμοῦ γε 35 ἔνεκα, ὅτι ποτ' ἄν χαίρη καλῶς ἑαυτὸν καὶ ἐπιδεικνύμενος διατείνεσθαι, μέντοι αὐτὸν τοιαῦτα καὶ μέγα θαρρεῖν καὶ μηδὲν χρῆσθαι μετρίως τῶ λόγῳ, ἄλλως B 30^v τε καὶ πρὸς Βησσαρίωνα πολὺ τὰ περὶ τὰς ἐπιστήμας διαφέροντα καὶ οὐ D 24^v πάνυ τι τεθηκότα αὔχημα, οὐδενὸς μὴ οὐ καλῶς ἔχη.

»Ταυτί γε μὴν οὐκ ἐζήτηται, φησὶν. ἄλλο δὲ τι πόρρω γε τῆς περὶ δ τὸ 74. ζήτημα φύσεως φαίην δ' ἄν ἀπλῶς καὶ ὄντος γε καὶ μὴ ὄντος.« τοιοῦτος ὁ

9 νεωλκίας] νεολκίας *codd. ms.* | 9 πλοῖον L πλεῖον BD | 10 οὐδὲ εἷς LDB οὐδεῖς R | 14 αὐτὸ] αὐτοὶ R | 22 καὶ Ἀριστοτέλης] R *om.* καὶ | 22—25 καὶ εἰ χωριστόν . . . ζητεῖ R *om.* | 24 ἰδαϊκόν *codd.* | 37 ἔχη] D² *corr.* *ex* ἔχει

- λόγος τοῦ ἐναντίου, ὄγκον μὲν ἔχων πολύν, ἀπόδειξιν δὲ οὐδεμίαν. πόρρω φησὶ καὶ ὄντος καὶ μὴ ὄντος ἐζητηῆσθαι τὸ πότερον καθ' αὐτὰ ὑφέστηκεν
- L 24^v ἢ ἐν ἐπινοίᾳ κεῖται. πῶς δὲ καὶ πόρρω τοῦ μὴ ὄντος; εἰ γὰρ μὴ ἀληθὲς τὸ
ζητούμενον καθ' αὐτόν, οὐκ ἂν εἶη πόρρω τοῦ μὴ ὄντος. μὴ ὄν γὰρ τὸ ψεῦδος.
ἢ κομψόν τι τὸ φράζειν οὕτως; ἀλλ' εἰ μὲν τὸ κομψὸν ἔχει ὁ λόγος αὐτῷ 5
ἢ μὴ, λέγειν οὐκ ἔχω. χρῶμαι γὰρ ἔγω γε ἀγροικότερον ὑπὸ φιλοσοφίας τῷ
λόγῳ, καὶ οὐδὲν ἐρμηνεύειν εὐφραδέστερον οἷός τ' εἰμί. ἀληθεύειν μέντοι γε
μηθὲν αὐτόν ἐπεσκέφθαι φαίην ἄν. καὶ φορτικὸν εἶναι ὁμολογῶ καὶ μηδεμίαν
ἔχοντα ἀπορίαν. καὶ ἄλλως δὲ δὴ πραγμάτων ἀπηλλάχθαι δοκοῦσιν ἐμοί,
R 186 οἷς ἂν αὐτὸς ἀντιλέγῃ. οὐδεὶς γὰρ ἂν εἶη λόγος αὐτοῖς πρὸς τὸν λέγοντα, 10
ὅτι οὐ πᾶσι τοῖς ζώοις ἢ κινήσις ἐκ τῶν δεξιῶν, καὶ ὅτι τὸ κατὰ πόδα βαδίζειν
ἓνια τῶν ζώων τὸ ἐξ ἀριστερῶν βαδίζειν ἐστὶ, καὶ ὅτι ἡ φαντασία τοιούτῳ
χρῆται ὀργάνῳ πρὸς τὰς αὐτῆς ἐνεργείας, οἷω δὲ καὶ ἐκάστη τῶν αἰσθήσεων,
καὶ ὅτι τὸ ὑφεστηκέναι πρότερόν ἐστι τῇ φύσει τοῦ κεχωρίσθαι, καὶ ὅτι τὸ
D 25 χωριστὸν πάντῃ καὶ πάντως τῆς ὕλης ταῦτόν τῳ καθ' αὐτὸ ὑφεστῶτι, καὶ 15
ὅτι τὰ πρῶτα νοήματα οὐθὲν διενήνοχε τῶν δευτέρων, καὶ ὅτι οὐ κεχώρισται
τῆς ὕλης τὰ ἐν τῇ ψυχῇ εἶδη, καὶ ἄλλα πλεῖστα τοιαῦτα περὶ τε ὁμωνυμίας
B 31 καὶ διττοῦ διαίρειν δύνασθαι μηδ' ὀτιοῦν ἀξιοῦντα.
75. Πυθόμενος δὲ φησι καὶ τῶν ἐν Εὐρώπῃ φιλοσοφούντων, ὡς ἡ κεφαλὴ
χώραν τῇ φαντασίᾳ εἶη ἀφυρισμένη, λέγειν θαρρῶν, ὅτι εἶη αὐτῇ ὄργανον 20
καὶ τοιοῦτον οἶον καὶ τῶν αἰσθήσεων ἐκάστη. πρῶτον μὲν οὖν σημεῖον οὐδὲν
τοῦ εἶναι τῇ φαντασίᾳ ὄργανον τὸ τετάχθαι τισὶν αὐτὴν ἐν τῇ κεφαλῇ. ἀρχὴν
L 25 γὰρ αἰσθήσεως καὶ τῆς καθ' ὄρμην κινήσεως τὸν ἐγκέφαλον θέμενοι ἀκο-
λούθως καὶ τὴν φαντασίαν ἐνταῦθα τάττουσιν. τοῦ γὰρ αἰσθάνεσθαι τὸ μὲν
φαντασία, τὸ δὲ ὑπόληψις. καὶ φαντασία πᾶσα ἢ λογιστικὴ ἢ αἰσθητικὴ. 25
καὶ τὰ φαντάσματα τῆς κοινῆς αἰσθήσεως ἐστὶ πάθη. διὸ δὲ καὶ τῳ αὐτῳ
χρῆται ὀργάνῳ τῇ αἰσθησίᾳ ἢ φαντασίᾳ, ὅπου ποτ' ἂν ᾖ. οὐ γὰρ κεχώρισται
τῆς αἰσθήσεως. οὐδ' οἱ λέγοντες ἀρχὴν τὸν ἐγκέφαλον εἶναι τοῦ ψυχικοῦ
πνεύματος, ἄλλο μὲν ὄργανον τῇ φαντασίᾳ, ἄλλο δὲ τῇ αἰσθήσει διορίζουσιν,
ἀλλὰ τὸ αὐτὸ καὶ καθ' ἐκείνους ἀμφοῖν. καὶ τὸ ἐρώτημα τοῦτο ἦν, τίνι ποτὲ 30
ὀργάνῳ ἢ φαντασίᾳ ὡς ἰδίῳ αὐτῇ χρῆται διαφέρουσα τῆς αἰσθήσεως. διαφέρει
D 25^v γὰρ, εἰ μὴ Ἀριστοτέλης ἀποληρεῖ τι λέγειν ἐν τῳ τρίτῳ τῶν περὶ ψυχῆς,
ὅτι φαντασία ἕτερον καὶ αἰσθήσεως καὶ διανοίας. βούλεται δ' ἄρα τὸ ἐρώτημα
R 186^v περιτρέψαι τὸν τοῦ Πλάτωνος κακῆγορον, ἀπαίδευτόν τινα καὶ σόλοικον
ἄνθρωπον λέγοντα, ὡς ὁ νοῦς χωριστὸν καὶ ἀθάνατον διὰ τὸ μὴ χρῆσθαι 35
ὀργάνῳ ἰδίῳ. ὁ δ' ὑπὲρ ἐκείνου, ὡς ἔοικεν, ἀποκρινόμενος λέγει, ὡς τοιούτῳ

2 ἐζητηῆσθαι LBD ἐζητεῖσθαι R | 4 καθ' αὐτόν LB καθ' αὐτόν D | 6 φιλοσο-
φίας LBD φιλοσοφίαν R | 10 ἀντιλέγῃ LBD ἀντιλέγει R | 15 καθ' αὐτὸ LBD καθ'
αὐτῷ R | 16 οὐ κεχώρισται LR οὐκ ἐχώρισται DB | 19 χώραν scripsi χώρα codd. |
27 τῇ αἰσθησίᾳ LBR τῆς αἰσθησίας D

χρῆται ὀργάνῳ, οἷῳ καὶ ἐκάστη τῶν αἰσθητικῶν δυνάμεων χρῆται. εἰ δὴ τοιούτῳ, φαίη ἂν ὁ ἐρωτῶν, εἰς ταῦτόν ἤκεις ἐμοὶ λέγοντι, ὅτι οὐθὲν σημεῖον τοῦ χωριστὸν εἶναι τὸν νοῦν τὸ μὴ χρῆσθαι ὀργάνῳ ἰδίῳ. καὶ γὰρ ἡ φαντασία τῶν ἀχωρίστων οὔσα οὐ χρῆται ἰδίῳ, ἀλλὰ κατὰ σέ γε καὶ πάντως ἀδιαφόρῳ, B 31^v
 5 εἰ γε τοιούτῳ, οἷῳ ἢ αἰσθησις. τῷ γὰρ τοιούτῳ χρῆσθαι οὐδένα τρόπον καταλείπει διαφορᾶς. τοῦτο οὖν πλέον εἰς τὸν λόγον αὐτὸς τῷ ἐρωτῶντι συμβάλλεται διαμαρτάνων, ὥστε γίνεσθαι αὐτῷ τὸν λόγον οὐχ ὅπως ἀληθῆ, ἀλλὰ καὶ ὑπεναντίον τοῖς αὐτῷ προκειμένοις.

Ἐπειτα πῶς εὐσχημον τὸ λέγειν ταῦτα παρὰ τῶν Εὐρωπαϊῶν λαβεῖν; 76.
 10 ἐκ παρακουσμάτων ἄρα Εὐρωπαϊῶν τινῶν αἱ δόξαι καὶ αἱ κρίσεις καὶ τὰ L 25^v
 ἐπιχειρήματα. Ἀριστοτέλης δὲ καὶ Ἀλέξανδρος καὶ Θεμίστιος καὶ τῶν Ἑλλήνων οἱ ἐνδοξότατοι οὐδενὸς ὡς εἰκεν αὐτῷ ἄξιοι, λέγοντες τὴν καρδίαν ἢ D 26
 τὸ ἀνάλογον εἶναι τὸ πρῶτον αἰσθήσεώς τε καὶ φαντασίας δεκτικόν. Ἐρασιστράτου δὲ καὶ Γαληνοῦ, τοῦ ἐκ Περγάμου ἰατροῦ, τοῦ πρώτου κομίσαντος εἰς
 15 Ἰταλίαν τὴν δόξαν τοῦ τριχῆ διοικισμοῦ τῶν δυνάμεων κατὰ τε καρδίαν καὶ ἦπαρ καὶ κεφαλὴν παρ' Ἐρασιστράτου λαβόντος, οὐδ' ὄνομά γε μνήμης ἄξιον τῷ ἀντιλέγοντι. ὅσα γε ἐκ τῶν αὐτοῦ λόγων ἔστι τεκμαίρεσις. καὶ μὴν οὐδὲ οἱ ἐν Εὐρώπῃ φιλοσοφοῦντες δοξάζουσι ταῦτα, ὡς λέγει, ἀλλ' οἱ ἰατροὶ λαβόντες τὴν δόξαν παρὰ Γαληνοῦ, ἀρχηγέτου τῆς τέχνης. τῶν δὲ φιλοσο-
 20 φούντων οἱ μὲν ἐνίστανται τοῖς ἰατροῖς. οἱ δὲ χαριέστερόν τι ποιῶντες συμβιάζουσιν ἀλλήλοις ἰατροῦς τε καὶ φιλοσόφους τῷ διττῷ ἀμφοτέροις πως ἀλήθειαν νέμοντες, ὥστ' ἀρχὴν μὲν εἶναι συμπάσαις ταῖς δυνάμεσιν ἐπὶ τῇ καρδίᾳ κατὰ τὸν λόγον, ἐνίαις δ' οὐδὲν κωλύειν καὶ ἐπ' ἄλλοις δὴ τῶν μορίων R 187
 ἀρχὴν λαμβάνειν τῷ φαινομένῳ κατὰ τὴν αἰσθησιν. τυγχάνει δ' ὁ ἰατρὸς
 25 αἰσθήσει χρώμενος τὰ πολλά, λόγῳ δὲ ὁ φιλόσοφος. τρόπον δὲ τινὰ καὶ Γαληνός, ὁ τῆς ἐναντίας δόξης προστάτης, ὁμολογεῖ ἀρχὴν εἶναι κοινήν τὴν καρδίαν ταῖς δυνάμεσι τῆς ψυχῆς. τὸ γὰρ ζωτικὸν πνεῦμα καὶ αὐτὸς ἐν τῇ καρδίᾳ B 32
 κεῖσθαι ὁμολογεῖ. πειρᾶται δὲ τελείωσιν ἀποδεικνύειν τῷ ψυχικῷ ἐκ τοῦ D 26^v
 ζωτικοῦ κατεργασθέντος ἐπὶ πλέον ἐν τῷ δικτυοειδεῖ πλέγματι, κομιζομένου
 30 δὲ ὑπὸ τῶν ἀρτηριῶν τῶν ἀπὸ τῆς καρδίας ἀναφερομένων. τὸν τε περὶ τῆς L 26
 Ἀθηνᾶς μῦθον συνάπτει τῷ ψυχικῷ πνεύματι, ὡς ἐν τοῖς κάτω μορίοις κυηθεῖσα ἢ Ἀθηνᾶ τελειωθείη ἐν τῇ κεφαλῇ τοῦ Διός. ὥστε γένεσιν καὶ οὗτος τοῦ ψυχικοῦ δευτέραν καὶ ὑστέραν τινὰ λέγει ἐν τῇ κεφαλῇ, γένεσιν ὡς εἰκε καλῶν τὴν τελείωσιν καὶ τὸ φαινόμενον κατὰ τὴν αἰσθησιν, πρώτην
 35 δὲ ἐπὶ τῇ καρδίᾳ, ἐν ἣ τὸ ζωτικόν. πῶς δ' αἰσθήσεως διοίσει ἢ φαντασία, εἰ τοιούτῳ χρῆται ὀργάνῳ, οἷῳ ἢ αἰσθησις; ὡς γὰρ αἱ δυνάμεις, καὶ τὰ ὄργανα καὶ ὡς τὰ ὄργανα, καὶ αἱ δυνάμεις. ἀδιάφορα δὲ τῷ ἀντιλέγοντι τὰ ὄργανα, καὶ αἱ δυνάμεις ἄρα. ἦσαν δὲ διαφέρουσαι.

Ἡμεῖς μὲν οὖν καὶ περὶ ταῦτα Ἀριστοτέλην ἐπόμενοι λέγομεν, ὅτι τὸ 77.
 40 αὐτὸ ὄργανον αἰσθήσει καὶ φαντασίᾳ, ἢ αἰσθήσει ταῦτόν ἢ φαντασίᾳ. ἢ δ'

11 ἐπιχειρήματα LR ἐπιχειρήματα BD | 12—13 ἢ τὸ ἀνάλογον L³ add. in marg. | 17 τεκμαίρεσις LBD τεκμαίρεσιν R | 19 τέχνης L] BDR om. | 23 ἐπ' ἄλλοις LBD ὑπ' ἄλλοις R | 25 λόγῳ LBD λέγω R | 32 κυηθεῖσα] κυηθαῦσα R

ἔδει εἰπεῖν, ἀλλὰ εἰ ἐπὶ τῷ πρώτῳ, ἀν ἐπὶ δὲ τῷ δευτέρῳ. εἴ τι συνηθέστερον τοῖς Ἑλλησιν ἤθελε φράζειν, τὸ ἢ διαζευκτικῶς κατὰ τῶν αὐτῶν λαβεῖν εὖ D 28 ἀν εἶχεν ἢ καὶ κατ' ἄλλων. οὐδὲν γὰρ διαφέρει πρὸς γε τὸν τοῦ ζητήματος τρόπον, οἷον· »εἰ ἓνια τῶν εἰδῶν χωριστὰ ἢ πάντα ἀχώριστα.« ἔτι τὸ μὲν 5 ῥητὸν »ἢ ἐν δευτέραις καταλήψεσι κεῖται« λέγει κατὰ λέξιν ἐρμηνεύοντι. οὕτω γὰρ Λατῖνοι τὴν ἐπίνοιαν ὀνομάζουσιν ὑπ' ἀπορίας τῶν συνθέτων. ὁ δὲ δευτέραν ἐπίνοιαν ἐρμηνεύων εἶπε καὶ ἀδολεσχεῖ, δευτέραν δευτέραν ἔννοιαν λέγων τοῖς Ἑλλησι καὶ τὴν φωνὴν συνετοῖς. ὡς δ' ἀπλῶς εἰπεῖν, ὁ τοῦ ἐναντίου λόγος οὐθὲν κατὰ τὸ πρᾶγμα, ἀλλὰ πρὸς τοῦνομα γέγονε. καὶ ἀναιρεῖ 10 μὲν ἀρχάς, ἀποφαίνεται δ' ἐναντία ταῖς δόξαις, οὐδὲν ἀξιῶν κατὰ λόγον. ἑαυτῷ τε ἀνομολογούμενός ἐστι πολλαχοῦ, καὶ οἷς προήρηται ὁμολογεῖν καὶ συναγορεύειν, ἐναντιοῦται καὶ ἀντιλέγει λανθάνων.

7 δευτέραν δευτέραν *codā. mss.*